

Research Article

Analyzing the discourse of the Islamic Revolution in national media programs with an emphasis on the values of resistance, sacrifice and martyrdom¹

Soheila Resalat²

Ismail Sa'dipour³

Mahmoud Nejati-Hosseini⁴

Received: 26/10/2022

Accepted: 14/06/2023

Abstract

This paper presents a mixed-methods study that aims to analyze the discourse of the Islamic Revolution with emphasis on the values of resistance, sacrifice, and martyrdom in national media programs. The study used both qualitative and quantitative content analysis methods. The qualitative part employed thematic analysis with purposeful sampling and included 15 communication professors and media activists. The

1. This article is based on a doctoral dissertation entitled "Representation of the Discourse of the Islamic Revolution with Emphasis on the Values of Resistance, Sacrifice, and Martyrdom in National Media Programs" (Supervisor: Dr. Esmail Sadi Pour, Advisor: Dr. Seyed Mahmood Najati Hosseini), Department of Culture and Communication, Faculty of Communication and Media Studies, Tehran Central Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.
2. Culture and Communication, Faculty of Communication and Media Studies, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.
3. Professor, Educational Psychology Department, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Allameh Tabatabaei University, Tehran, Iran (corresponding author).
4. Assistant Professor, Faculty of Communication and Media Studies, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

* Resalat, S., Sa'dipour, I., & Nejati-Hosseini, M. (1402 AP). Analyzing the discourse of the Islamic Revolution in national media programs with an emphasis on the values of resistance, sacrifice and martyrdom. *Journal of Islam and Social Studies*, 11(41). pp. 165-197.

DOI: 10.22081/JISS.2023.65082.1967

© Author (s). This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-Non Commercial 4.0 International License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>) which permits copy and redistribute the material just in noncommercial usages, provided the original work is properly cited.

quantitative part analyzed content related to the culture of resistance, sacrifice, and martyrdom in national media channels one and two from September 31 to October 6, 1400. The results of the qualitative analysis revealed that the national media should continue to build culture and improve the level of awareness and religious beliefs of the people throughout the year. This can be achieved through various programs, interviews with experts, and the constructive interaction of the national media with academic and research institutions. The study also suggests the use of ideas from specialists and experts in religion and the introduction of martyrs as exemplars for the youth in national media programs. The quantitative analysis showed that in the field of anti-arrogance culture, the oppressed are the focus of the fight against global arrogance. Additionally, the study identified three components of self-sacrifice, trust, and sincerity in the jihadi spirit, two emotional and cognitive components in religious identity, and three cultural, political, and geographical components in national identity. The findings of this study are significant as they provide insights into the discourse of the Islamic Revolution and how it is represented in national media programs. The study highlights the importance of emphasizing values such as resistance, sacrifice, and martyrdom in national media programs and suggests ways in which the media can effectively convey these values to the public.

Keywords

Resistance, sacrifice, martyrdom, discourse, Islamic revolution of Iran, national media.

مقاله پژوهشی

تحلیل گفتمان انقلاب اسلامی در برنامه‌های رسانه ملی

با تأکید بر ارزش‌های مقاومت، ایثار و شهادت^۱

سهیلا رسالت^۲ اسماعیل سعدی‌پور^۳ محمود نجاتی‌حسینی^۴

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۸/۰۴ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۳/۲۴

©Author(s).

چکیده

پژوهش حاضر با هدف تحلیل گفتمان انقلاب اسلامی با تأکید بر ارزش‌های مقاومت، ایثار و شهادت در برنامه‌های رسانه ملی با استفاده از روش تحقیق ترکیبی انجام شده است. بخش کیفی با استفاده از تکنیک تحلیل مضمون با روش نمونه‌گیری هدفمند و تا اشباع نظری ادامه یافت. نمونه آماری شامل ۱۵ نفر از استادان حوزه ارتباطات و فعالان رسانه‌ای بود. در بخش کمی از تکنیک تحلیل محتوای کمی استفاده و نمونه آماری شامل محتوای مرتبط با فرهنگ

۱. این مقاله برگرفته از رساله دکتری با عنوان: نحوه بازنمایی گفتمان انقلاب اسلامی با تأکید بر ارزش‌های مقاومت، ایثار و شهادت در برنامه‌های رسانه ملی (استاد راهنما: دکتر اسماعیل سعدی‌پور، استاد مشاور: دکتر سید محمود نجاتی‌حسینی)، گروه فرهنگ و ارتباطات، دانشکده ارتباطات و مطالعات و رسانه، واحد تهران مرکز، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران می‌باشد.

۲. دانشجوی دکتری فرهنگ و ارتباطات، دانشکده ارتباطات و مطالعات و رسانه، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
sohila.resalat1358@gmail.com

۳. استاد گروه روان‌شناسی تربیتی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران
ebiabangard@yahoo.com (نویسنده مسئول).

۴. استادیار جامعه‌شناسی، دانشکده ارتباطات و مطالعات و رسانه، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
nejati.hosseini@gmail.com

* رسالت، سهیلا؛ سعدی‌پور، اسماعیل و نجاتی‌حسینی، محمود. (۱۴۰۱). تحلیل گفتمان انقلاب اسلامی در برنامه‌های رسانه ملی با تأکید بر ارزش‌های مقاومت، ایثار و شهادت. فصلنامه علمی-پژوهشی اسلام و مطالعات اجتماعی، ۱۱(۴۱)، صص ۱۶۵-۱۹۷.
DOI: 10.22081/JISS.2023.65082.1967

مقاومت، ایثار و شهادت در شبکه‌های یک و دو رسانه ملی از ۳۱ شهریور تا ۶ مهر سال ۱۴۰۰ بود. در بخش کیفی، ضمن بررسی وضع مطلوب، یافته‌های پژوهش بیانگر آن است که مواردی همچون فرهنگ‌سازی و ارتقا سطح آگاهی‌ها و باورهای دینی مردم در طول سال از طریق برنامه‌های گوناگون، مصاحبه با صاحب‌نظران و کارشناسان به منظور تبیین مفاهیم سه گانه فوق از منظر علمی و تخصصی، لزوم تعامل سازنده رسانه ملی با نهادهای دانشگاهی و پژوهشی در این حوزه‌ها، استفاده از ایده‌های متخصصان و صاحب‌نظران حوزه دین و معرفی شهدا و ایثارگران به عنوان نمونه‌های راستین برای جوانان در برنامه‌های رسانه ملی می‌باید مورد توجه قرار گیرد. در بخش کمی نتایج تحلیل گفتمان نشان داد که در حوزه فرهنگ استکبارستیزی، مستضعفین محور مبارزه با استکبار جهانی می‌باشند. همچنین در روحیه جهادی سه مؤلفه: ایثار، توکل و اخلاص، در هویت دینی دو مؤلفه: عاطفی و شناختی و در بخش هویت ملی سه مؤلفه: فرهنگی، سیاسی و جغرافیایی بیشترین سهم را در به خود اختصاص داده‌اند.

کلیدواژه‌ها

مقاومت، ایثار، شهادت، گفتمان، انقلاب اسلامی ایران، رسانه ملی.

مقدمه و طرح مسئله

گفتمان انقلاب اسلامی ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی با پشتوانه امام خمینی علیه السلام و روحانیت به عنوان یکی از قدرت‌مندترین گفتمان‌ها مطرح شد. این گفتمان کم‌کم نشانه‌ها و مفاهیم خود را در یک مناظره سخت گفتمانی و در رویارویی با گفتمان‌های دیگر تثبیت کرد. مفاهیمی چون مردم‌سالاری دینی، حقوق بشر اسلامی، فقه، اجتهاد، امت‌گرایی در برابر ملی‌گرایی، دفاع از محرومان و مستضعفان، کم‌کم در این گفتمان برجسته شد و نمودهای گفتمانی آن را شکل دادند (سلیمانپور و صالحی، ۱۴۰۰). گفتمان انقلاب اسلامی ایران از مفهومی‌ها و نهادهای مدرنی چون مردم، جمهوریت، مردم‌سالاری، قانون، آزادی، برابری و حتی حقوق بشر استفاده کرده و کوشیده است تا به آنها در چارچوب گفتمانی خویش معنا دهد. در واقع گفتمان انقلاب اسلامی ایران، تلفیقی از ارزش‌های اسلامی و نمونه‌های جدید حکومت‌داری را ارائه کرده است (جعفری و همکاران، ۱۳۹۲).

یکی از ارزش‌هایی که در گفتمان انقلاب اسلامی بر آن تأکید زیادی صورت می‌گیرد، فرهنگ مقاومت است. مقاومت، به تمامی عکس‌العمل‌هایی اطلاق می‌گردد که ممکن است به شکل تدابیر اجرایی و بازدارنده باشد و گروه یا سازمان یا فردی در رویارویی با تهدیدها، خطرها و تجاوزهای خارجی یا داخلی با آن روبه‌رو می‌شود. برای شکل‌گیری فرهنگ مقاومت و شهادت به مؤلفه‌ها و شاخص‌هایی نیاز است که از مکتب و آیین هر ملت و قومی نشأت می‌گیرد. فرهنگی که بیانگر معیارها، ارزش‌ها، ضابطه‌ها و نمایشگر کارمایه‌ها و مبناها است که بدون فهم، درک و تفسیر مکاتب آن ملل میسر نیست. این فرهنگ در طی نسل‌های گوناگون به روش‌های گوناگون انتقال و تعالی می‌یابد و اکنون بنا به اقتضات زمانی و حضور رسانه‌های گوناگون در سطح جامعه، اشاعه فرهنگ‌های مختلف، سرعت و شدت بیشتری یافته است. این رسانه‌ها افزون‌بر اطلاعاتی که در اختیار مخاطبان قرار می‌دهند، تفسیر و تحلیل‌هایی ارائه می‌دهند که به تدریج بخشی از نظام معرفتی افراد را تشکیل می‌دهند و این موضوع به دگرگونی هویت

افراد در ابعاد سنتی، پیدایش هویت‌های فرهنگی چندگانه و دگرگونی سامانه‌های ارزشی منجر می‌شود.

از سوی دیگر، از جمله مؤلفه‌های تأثیرگذار در انقلاب اسلامی می‌توان به فرهنگ ایثار و شهادت اشاره کرد. زمینه‌های شکل‌گیری ایثار و شهادت به‌عنوان یکی از ابعاد اصلی جهاد و مبارزه علیه باطل، به صدر اسلام و شاید همزمان با تولد اسلام بازگردد. اما این مفهوم در زمان‌هایی بازتولید و بازسازی شده است. اگر ابتدای شکل‌گیری آن را از زمان درخشش اسلام و جنگ‌های پیامبر ﷺ و پس از آن جنگ‌های حضرت علی علیه السلام بدانیم، نقطه اوج و تاریخی‌ترین لحظات آن، عاشورای سال ۶۱ هجری است که این مفهوم رسمیت یافت و نهادینه شد و پس از آن در عاشورای هر سال، بستر استمرار آن فراهم شد. از آن زمان به بعد، این گفتمان فرودی طولانی داشت، ولی دوباره جرقه‌های آن در انقلاب مشروطیت روشن شد و پس از وقفه‌ای به نسبت طولانی، در نهایت در خرداد ۱۳۴۲ شمسی اوج گرفت. در نهایت انقلاب اسلامی با نمونه‌گیری از مؤلفه‌ها، نمادها و اسطوره‌های عاشورایی، شروع شد و رشد کرد و به پیروزی رسید؛ بنابراین مفهوم ایثار و شهادت بازتولید شد و همچنان نیز ادامه دارد (پایگاه اطلاع‌رسانی حوزه تاریخ انتشار ۱۳۹۹، ۳۰۹).

رسانه‌ها فرهنگ را در قالب بسته‌های رسانه‌ای و به شکل پیام بسته‌بندی می‌کنند و با استفاده از نمونه‌ها و تکنیک‌های گوناگون برنامه‌سازی آن را به مخاطب انتقال داده و از این روش نقش به‌سزایی در فرهنگ‌سازی ایفا می‌کنند (گیوریان و ذاکری، ۱۳۹۲، ص ۲). ترویج و تبلیغ مبانی انقلاب اسلامی به منظور آشنایی دیگر ملت‌ها و تمدن‌ها با فرهنگ اسلام ناب، از نخستین برنامه‌های استراتژیک معمار انقلاب بود. بدیهی است، رسانه ملی به عنوان رسانه‌ای که از قابلیت پوشش گسترده و دسترسی آسان برخوردار است، از جمله نهادهای بسیار تأثیرگذار در گسترش گفتمان انقلاب اسلامی و فرهنگ ایثار و شهادت است.

در زمان ارتباطات با سرعت گرفتن و شبکه‌ای شدن روابط و پیچیدگی محیط

پیرامون، دسترسی بی‌واسطه به جهان دشوار شده و رسانه‌ها به عنوان یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان دانایی و ابزاری توانمند در تهییج افکار، احساسات و حتی تغییر رفتارهای فردی و جمعی، اهمیت دوچندان یافته‌اند (Nicolaou, 2021). با توجه به قدرت نفوذ رسانه می‌توان از آن برای توسعه در زمینه‌های گوناگون اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و غیره در کشور بهره گرفت. رسانه ملی با نمایش و عرضه جامعه‌ای که فرد می‌تواند خود را با آن هم‌هویت ساخته و معرفی نماید، می‌تواند احساس بیگانگی یا احساس بی‌ریشه‌بودن او را کاهش دهد. چگونگی اشاعه محتوای آنها، می‌تواند افراد را در شرایط تصمیم‌گیری قرار دهد و این رسالت که امروز به عهده رسانه ملی قرار گرفته است هم تعالی بخش و هم بسیار خطرناک است زیرا می‌تواند موجب تقویت و یا تضعیف گفتمان انقلاب اسلامی گردد؛ از این‌رو، هدف اصلی پژوهش حاضر تحلیل گفتمان انقلاب اسلامی در برنامه‌های رسانه ملی با تأکید بر ارزش‌های مقاومت، ایثار و شهادت به منظور شناخت دقیق نقش رسانه در تثبیت گفتمان انقلاب می‌باشد.

۱. پیشینه پژوهش

(کریمی، ۱۳۹۵) به ارائه تحلیلی بر چگونگی کارکرد رسانه ملی جهت معرفی شهدا به جوانان و گسترش فرهنگ ایثار و شهادت در میان دانشجویان دانشگاه‌های آزاد استان گلستان پرداخته است. نتایج بیانگر آن است که میان برنامه‌های رسانه ملی و معرفی شهدا، رابطه مثبت و معنادار وجود دارد. به گونه‌ای که میان بُعد یادآوری و معرفی شهدا دارای بالاترین میزان معناداری و میان بعد انگیزشی و معرفی شهدا کمترین میزان معناداری وجود دارد. علاوه بر این، (طریحی و صمدی، ۱۳۹۵) طی پژوهشی به مطالعه رابطه میان میزان مصرف رسانه‌های نسل جوان و نگرش آنان به فرهنگ ایثار و شهادت پرداخته‌اند. نتایج نشان داد که میان میزان مصرف رسانه‌های دانش‌آموزان و نگرش مثبت آنان نسبت به فرهنگ ایثار و شهادت، رابطه معنی‌داری وجود دارد. همچنین، (اخوان و تاجیک، ۱۳۹۹) به بررسی مبانی نظری هسته‌های مقاومت اسلامی در گفتمان انقلاب اسلامی اقدام کرد. یافته‌ها بیانگر آن است که

تفکیک‌ناپذیری دین از سیاست، جهان‌شمولی انقلاب اسلامی، ولایت و رهبری، جهاد در راه خدا و شهادت‌طلبی، ظلم‌ستیزی و دفاع از مظلوم، تقابل استکبار و استضعاف، آمادگی همه‌جانبه، تصاحب قدرت بر محور حق، وحدت‌گرایی، استقلال تمام‌عیار امت اسلامی (سیاسی، فرهنگی و اقتصادی)، عدالت‌خواهی و مقاومت علیه اشغالگری، مؤلفه‌های مبانی نظری اصول و ارزش‌های هسته‌های مقاومت را شکل می‌دهند. علاوه بر این، (سلیمانپور و صالحی، ۱۴۰۰) به شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های تعلیم و تربیت اسلامی در گفتمان انقلاب اسلامی بر اساس سیرة علوی اقدام کرد. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد برخی از مهمترین ابعاد تعلیم و تربیت در سیره‌ی علوی بر اساس گفتمان انقلاب اسلامی عبارت‌اند از: ابعاد معنوی، مادی، عملی، فکری، تعاملی، اجتماعی و فطری.

۲. مبانی نظری تحقیق

۲-۱. گفتمان

در تعریفی ساده می‌توان گفت که گفتمان، شیوه‌ای خاص برای سخن گفتن درباره جهان و فهم آن یا فهم یکی از وجوه آن است. گفتمان از جمله مفاهیم مهم و کلیدی است که در شکل‌دادن به تفکر فلسفی، اجتماعی و سیاسی مغرب‌زمین در نیمه دوم سده بیستم، نقش به‌سزایی داشته است. این مفهوم در ادبیات فلسفی-اجتماعی، به‌ویژه دوران مدرن، کاربرد فراوانی داشته و آن را در نوشته‌های ماکیاولی، هابز و روسو نیز می‌توان یافت، در چند دهه گذشته نیز در اندیشه متفکرانی چون امیل بنونیسته، میشل فوکو، ژاک دریدا و دیگر متفکران برجسته معاصر غربی، معنایی متفاوت به خود گرفته است.

فوکو، گفتمان را برای اشاره به روال‌های منظم و قانون‌مندی به کار می‌برد که تبیین‌کننده شماری از گزاره‌ها هستند. یعنی قانون‌ها و ساختارهای نا نوشته‌ای که کلام‌ها و گزاره‌های خاصی پدید می‌آورند (سلیمی، ۱۳۸۳).

از نظر فوکو، گفتمان‌ها همچون اعمالی هستند که به طور نظام‌مند موضوعاتی را

شکل می‌دهند که خود سخن می‌گویند. گفتمان‌ها سازنده موضوعات‌اند و در فرآیند این سازندگی مداخله خود را پنهان می‌کنند (عضدانلو، ۱۳۷۵، ص ۴۸۹). گفتمان‌ها، روش‌های صحبت کردن، فکر کردن و یا باز نمودن موضوع و یا مبحثی خاص هستند. آنها دانش معناداری را درباره آن موضوع پدید می‌آورند. این دانش بر کردارهای اجتماعی اثر می‌گذارد؛ از این رو پیامدها و عواقب واقعی دارند. گفتمان‌ها را نمی‌توان به منافع طبقاتی کاهش داد ولی همیشه در نسبت با قدرت عمل می‌کنند. آنها بخشی از شیوه اعمال قدرت و مبارزه بر سر قدرت هستند.

گفتمان انقلاب اسلامی ایران با دال مرکزی اسلام شیعی درباره محور تعقل، مدارا و خرد جمعی مفصل‌بندی شده است و برخلاف اسلام سلفی، تنها وجه سلبی نخواهد داشت، بلکه وجه ایجابی داشته و صورت‌بندی سیاسی-اجتماعی خود (مردم سالاری دینی) را باز تولید می‌کند. در واقع، این وجوه ایجابی روح حاکم بر این گفتمان را تشکیل می‌دهد. گفتمان انقلاب اسلامی ایران با بهره‌گیری از ظرفیت‌های اسلام شیعی و اجتهاد، برای عقلانیت و مصلحت جایگاه ویژه‌ای قائل است، برای دیگر مذاهب اسلامی و دیگر ادیان احترام قائل بوده و مدافع حقوق همه انسان‌ها و دیگر اقلیت‌های دینی است، از مردم‌سالاری و انتخابات بهره می‌برد و زنان از جایگاه شایسته‌ای در این گفتمان برخوردار بوده و از حقوق زنان و نقش آنها در اجتماع دفاع می‌شود.

گفتمان انقلاب اسلامی ایران حاوی عناصری چون عدالت‌طلبی، ظلم‌ستیزی، حمایت از محرومین و سیاست اخلاقی است و در این رهگذر در برابر زیاده‌خواهان سر فرود نیاورده و دفاع از مستضعفان را به بهانه میانه‌روی و اعتدال، با بازی‌های سیاسی فراموش نمی‌کند، بنابراین چنین گفتمانی است که می‌تواند در جامعه جهانی مورد اقبال قرار می‌گیرد، زیرا بشریت همواره خواهان صداقت در رفتار و نبود مسامحه با زورگویان و قدرت‌مندان است.

برخی از مفاهیم اساسی که در گفتمان انقلاب اسلامی بر اساس اسلام شیعی

مفصل‌بندی شده و از ظرفیت‌های برجسته این گفتمان است به شرح ذیل می‌باشد:

۲-۲. ایثار و شهادت

اسلام به عنوان آخرین و کامل‌کننده ادیان آسمانی، دینی همه‌جانبه است که برای تمامی ابعاد و زوایای گوناگون زندگی فردی و اجتماعی انسان‌ها برنامه‌ها و پیام‌های تربیتی و اخلاقی و... دارد. یکی از عرصه‌های تجلی این پیام‌ها که مضامینی انسانی و عاطفی دارد، ایثار می‌باشد که اسلام توجه خاصی به این موضوع دارد.

ایثار و شهادت به عنوان نمادهای استقامت و رشادت چه قبل از اسلام و چه پس از اسلام ارزشی رایج میان مردمان بوده‌اند. اما وقتی که حماسه قهرمانی و جانبازی و ایثار در فرهنگ ناب اسلامی مطرح می‌شود رنگ و بوی متفاوت و مغایر با دیگر اندیشه‌ها و نگرش‌های دیگران پیدا می‌کند. در این فرهنگ، هدف مقصود و انگیزه ایثارگران و شهیدان در قالبی الهی ریخته می‌شود تا ارزشمندی یک حماسه و ایثار مشروط به فی سبیل‌الله بودن، برای خدا قیام کردن و خدایی شدن صورت پذیرد (کردنایچ و خلیلی پالندی، ۱۳۹۷).

بدون شک نظریات امام خمینی علیه السلام درباره شهادت و انگیزه‌های آن در جهان معاصر و برای نسل‌های آینده فصل جدیدی را در ترویج فرهنگ ایثار و شهادت و تهییج عشق به آن، در بین مسلمانان و جهان گشوده است. چشم‌انداز امام خمینی علیه السلام در مورد ایثار و شهادت ابعاد گوناگونی دارد. اما آن چه در سخنان امام به چشم می‌آید، با توجه به موقعیت خاص انقلابی جامعه، امام از جان گذشتگی و ایثار و گریز از نفع طلبی عافیت خواهی را لازمه یک انقلاب می‌داند. انگیزه‌های شهادت از نظر امام فراتر از نیازهای اولیه حیات و در ردیف انگیزه‌های معنوی و فوق مادی هستند.

۲-۳. مقاومت

فرهنگ معین، مقاومت را از نظر لغوی، ایستادگی و برابری کردن معرفی می‌کند و از نظر اصطلاحی معنای بیشتر مقاومت، ایستادگی و پایداری در برابر چیزی است که

توازن را چه از بعد داخلی و چه خارجی برهم زده باشد (رجبی و اسدی، ۱۳۹۶).

گفتمان مقاومت همواره در مقابل ظلم وجود داشته است، میشل فوکو معتقد است در مقابل هر زور و ظلم، مقاومتی تولید می‌شود و مقاومت را معلول ظلم و تزییع حقوق انسان‌ها می‌داند. البته به تناسب شرایط زمان مقاومت با فراز و فرود مواجه بوده، گاهی تقیه نموده، گاهی به صورت پنهان وارد عمل شده و گاهی نیز از قدرت‌های خارجی برای حمایت از خود استفاده کرده و گاهی نیز به قیام و انقلاب مردمی تبدیل شده است.

مفهوم مقاومت، پایداری و دفاع، مفهومی عام در فرهنگ ملت‌هاست. این مفهوم کاملاً ارزش تلقی می‌شود زیرا یک واکنش غیر ارادی در برابر تهاجم است؛ در اصطلاح قرآنی و فرهنگ آن، مقاومت به معنای ایستادگی به حالتی گفته می‌شود که شخص برای انجام کارها و تحقق اموری اقداماتی را انجام می‌دهد که شامل ایجاد مقتضا و از میان بردن مانع و ایستادگی در برابر فشارهاست.

قرآن دو رکن اساسی را برای مقاومت بر می‌شمارد:

۱- ایمان راسخ و عمیق: هر کس به چیزی ایمان ژرف و بی‌شائبه داشته باشد، بدون تردید در راه آن جان‌فشانی می‌کند و از همه چیز خود برای رسیدن به آن می‌گذرد. بر این اساس مقاومت، زمانی پدید می‌آید که ایمان و عقیده در دل‌ها محکم و استوار گردد. به همین خاطر پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم در مکه معانی ایمانی را در دل مسلمانان ریشه‌دار گرداند و چون آنان به ایمانی عمیق رسیدند، توانستند رعب و وحشت را در دل دشمنان بیافکنند و تمام سختی‌ها را تحمل کنند، نمونه کامل این مقاومت را می‌توان در شعب ابوطالب یافت، آنجا که یاران پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم با تحمل دشواری‌ها توانستند در برابر مشکلات و مصایب آن دوران مقاومت نمایند و سرانجام به پیروزی دست یابند (سوره بقره، آیه ۱۲۸، سوره انفال، آیه ۷۲، سوره توبه، آیه ۲۰).

۲- استفاده از تمام توان مادی: اگر انسان به یقین برسد ولی اسباب و وسایل لازم برای مقاومت را آماده نسازد، کامیاب نمی‌گردد، پس انسان می‌بایست تمام توانایی‌های بشری خود را به کار گیرد تا به واسطه آنها بتواند در این مسیر پیروز شود (سوره حدید،

آیه ۲۵، سوره آل عمران آیه ۱۴، سوره انفال، آیه ۶۰، سوره نحل، آیه ۸ سوره اسراء، آیه ۶۴، سوره حشر، آیه ۶). امام خمینی علیه السلام تلاش داشتند تا با غالب کردن گفتمان انقلاب اسلامی در سراسر جهان اسلامی از طریق بسیج توده‌های مردم و گروه‌های اسلام‌گرا، اندیشه اسلامی هویت‌مدار را حاکم نماید (اطهری؛ عباسی شاهکوه، ۱۳۹۳). هنگامی که حضرت امام خمینی علیه السلام جمعه پایانی ماه مبارک رمضان را روز قدس اعلام کردند، شاید کمتر کارشناس و صاحب‌نظر سیاسی و بین‌المللی گمان می‌کرد که گفتمان مقاومت در شروع دهه دوم سده بیست و یکم میلادی به گفتمان بیشتر منطقه تبدیل شود و آثار استراتژیک و ژئواستراتژیک آن معادلات جهانی و نظام سلطه را تحت تأثیر قرار دهد. اگر بخواهیم بر اساس بحث‌های گفتمانی طرح موضوع کنیم، عناصر و مؤلفه‌های گفتمان مقاومت را می‌توان در دو دسته طبقه‌بندی کرد؛ یک بخش نفی یا سلبی است و بخش دیگر اثباتی و ایجابی. در مرکز بعد سلبی گفتمان مقاومت، سلطه‌ستیزی قرار دارد. یعنی مهمترین عنصر سلبی گفتمان مقاومت، نفی سلطه و سلطه‌ستیزی و نفی استکبار و استبدادستیزی است. همچنین وجوه اثباتی و ایجابی گفتمان مقاومت که در مرکز این گفتمان قرار دارد، عبارت است از عدالت‌خواهی و حق‌طلبی، اسلام‌خواهی، صلح‌طلبی، عزت‌طلبی و اقتدار، استقلال‌طلبی، آزادی‌خواهی، معنویت‌گرایی، حکمت و عقلانیت‌گرایی، مصلحت‌گرایی، آرمان‌گرایی و واقع‌بینی.

۲-۴. نظریه کاشت

در میان نظریه‌هایی که به آثار درازمدت رسانه‌ها پرداخته‌اند، حق تقدم با نظریه کاشت می‌باشد. بر اساس نظریه مذکور، تلویزیون در میان رسانه‌های پیشرفته چنان جایگاه محوری در زندگی روزمره ما پیدا کرده است که منجر به غلبه آن بر محیط نمادین ما شده و پیام‌هایش در مورد واقعیت جاری تجربه شخصی و دیگر وسایل شناخت جهان را گرفته است (Melhem, & Punyanunt-Carter, 2019). کاشت یعنی اینکه مدل‌های حاکم و مسلط تولید فرهنگی به تولید پیام‌ها و تحلیل ایدئولوژی‌های جهان‌بینی‌ها، رویکردها، اقدامات و رفتارها و زمینه‌های فرهنگی

گرایش دارند که از آنها ناشی شده‌اند تا آنها را پپرورانند و پایدار کنند. امروزه می‌توان بر مبنای نظریه کاشت، ویژگی‌های تلویزیون را به رسانه‌های جدیدتری همچون تلویزیون‌های ماهواره‌ای و اینترنت و تا حدودی ویدئو نیز تعمیم داد. رویکرد کاشت به رسانه‌های جمعی به عنوان عامل اجتماعی شدن می‌نگرد و در پی بررسی این موضوع است که بینندگان و استفاده‌کنندگان این رسانه‌ها چقدر تحت تأثیر نسخه رسانه‌ای «واقعیت» هستند؟ (Pollock & et al, 2022). سه پیش فرض این نظریه عبارتند از: ۱. تلویزیون الزاماً و اساساً از دیگر شکل‌های رسانه‌های جمعی متفاوت است. ۲. تلویزیون شیوه تفکر و ارتباط جامعه ما را شکل می‌دهد. ۳. تأثیر تلویزیون محدود است (Kumar, 2021).

۲-۵. نظریه وابستگی

نظریه وابستگی مخاطبان به عنوان یک نظریه‌ی بوم‌شناختی^۱ بر روابط میان نظام‌های بزرگ، متوسط و کوچک و اجزای آنها تمرکز می‌کند. یک نظریه‌ی بوم‌شناختی، جامعه را به عنوان یک ساختار ارگانیک تلقی می‌کند و در صدد فهم ارتباط میان بخش‌های خُرد و کلان نظام‌های اجتماعی و تبیین رفتار هر یک از بخش‌ها بر حسب این روابط است. نظام رسانه یک بخش مهم از تار و پود اجتماعی جامعه‌ی پیشرفته و دارای رابطه با افراد، گروه‌ها، سازمان‌ها و دیگر نهادهای اجتماعی است» (Kumar, & et al, 2020).

۳. چارچوب نظری

گفتمان مقاومت اسلامی پس از انقلاب اسلامی ایران به مرحله حساسی رسید. از یک سو، نظریه اسلامی مورد آزمون قرار گرفته و از سوی دیگر، شرایط در عرصه بین‌المللی با تغییرات گسترده‌ای همراه بوده است. امام خمینی علیه السلام در دوره‌های گوناگون همواره بر

1. Ecology.

اهمیت فرهنگ مقاومت تأکید می کردند. فرهنگ مقاومت جمهوری اسلامی ایران را در مؤلفه‌هایی مانند فرهنگ استکبارستیزی، روحیه جهادی، هویت دینی، هویت ملی و ایدئولوژی اسلامی تبیین نمود. اگر به تقابل استکبار جهانی با جمهوری اسلامی ایران در سه دهه گذشته نظر بیفکنیم درمی‌یابیم که در دهه اول تقابل در حوزه نظامی است و سراسر این دهه، جنگ، کودتا و ترور می‌باشد. اما از ابتدای دهه دوم، بحث فراگیر عمومی در جامعه ایرانی مسئله تهاجم فرهنگی بود. استکبار از دهه سوم به فکر مهار انقلاب اسلامی در سطح جهان افتاد. بنابراین امروز به اعتراف صریح نظریه پردازان غربی درگیری اصلی میان فرهنگ دینی انقلاب و نظام اسلامی شامل فرهنگ مقاومت، ایثار و شهادت با فرهنگ غربی است (معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در قرارگاه ثارالله، ۱۳۷۸ ص ۲۷). با توجه به تأکیدات مقام معظم رهبری بر رشد و اشاعه فرهنگ اسلامی و تبلور مؤلفه‌های ایثار و شهادت در تولیدات رسانه‌ای در پژوهش حاضر بر رویکردها و مؤلفه‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ایران پس از انقلاب اسلامی در حوزه فرهنگ، مقاومت، ایثار و شهادت تأکید شده است. همچنین با توجه به تأکید بر نقش رسانه ملی در ترویج فرهنگ مقاومت و ایثار، بحث و تحلیل مقولات بر اساس نظریات علمی در حوزه‌های فرهنگی، اجتماعی و ارتباطی بوده است. علاوه بر این، بر اساس چارچوب نظری پژوهش، سه مفهوم مقاومت، ایثار و شهادت و نیز دو نظریه کاشت و نظریه وابستگی مخاطبان به عنوان نظریه‌های منتخب پژوهش حاضر انتخاب شدند.

۴. روش پژوهش

با توجه به اینکه تحقیق حاضر در پی تحلیل گفتمان انقلاب اسلامی در برنامه‌های رسانه ملی است؛ بنابراین روش تحقیق شامل ترکیبی از روش‌های کیفی و کمی به ترتیب مشتمل بر تحلیل مضمون^۱ و تحلیل محتوای کمی^۲ است. در بخش کیفی که با استفاده

1. Thematic Analysis

2. Quantitative Content Analysis

از تکنیک تحلیل مضمون و با روش نمونه‌گیری هدفمند و تا اشباع نظری ادامه یافت، نمونه آماری شامل ۱۵ نفر از استادان حوزه ارتباطات و فعالان رسانه‌ای بود. که از یک جامعه ۳۵۰ نفری برگزیده شده‌اند. در بخش کمی نیز از تکنیک تحلیل محتوای کمی استفاده شد. نمونه آماری شامل محتوای مرتبط با فرهنگ مقاومت، ایثار و شهادت در شبکه‌های یک، دو و افق رسانه ملی از ۳۱ شهریور تا ۶ مهر سال ۱۴۰۰ بود. بدین منظور کلیه برنامه‌هایی که اختصاص به شهیدان مبارزات دوران انقلاب، شهیدان ترور، دفاع مقدس و مدافع حرم دارند مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته‌اند. برای جمع‌آوری داده‌ها در بخش کیفی از مصاحبه عمیق استفاده شده است. در بخش کمی از پرسشنامه معکوس شامل مقوله‌ها و زیر مقوله‌ها به منظور اندازه‌گیری مؤلفه‌های فرهنگ مقاومت، ایثار و شهادت در رسانه ملی استفاده شده است. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های کمی از نرم‌افزار آماری SPSS 25 و آزمون خی دو^۱ یک متغیره استفاده شده است.

۵. یافته‌های پژوهش

۵-۱. یافته‌های کیفی

در این بخش مصاحبه‌های انجام شده با استفاده از روش تحلیل مضمون مورد تحلیل قرار گرفت که پس از مصاحبه با ۱۵ نفر کفایت نظری حاصل شد. سپس محقق با گردآوری مضامین سازمان‌دهنده و فراوانی مضامین پایه مرتبط با هر کدام از این مضامین سازمان‌دهنده، اقدام به حذف مضامین نزدیک به هم یا کم اهمیت تر (از منظر کم بودن میزان فراوانی) کرده تا شبکه مضامین فراگیر تحقیق حاصل شود. پس از مرور مضامین سازمان‌دهنده‌ای که از منظر محقق به لحاظ محتوایی و درونمایه به هم شبیه هستند، نتایج در قالب یک مضمون فراگیر مطرح شده است تا جدول شبکه مضامین فراگیر تحقیق ترسیم گردد.

1. Chi-Square

جدول شماره ۱: شبکه مضامین

ردیف	عنوان مضمون سازمان دهنده	فراوانی مضامین پایه مرتبط	مضامینی که از لحاظ محتوایی به هم شبیه هستند
۱	عدم پرداختن به تمایل ملت‌های دیگر برای اسلام‌خواهی از طریق ساخت و پخش فیلم‌های مستند	۷	نقاط ضعف در تحلیل فرهنگ مقاومت ۷-۱
۲	بی‌توجهی به پیوند عمیق فرهنگ مقاومت و صلح‌طلبی	۳	
۳	عدم توجه به مفهوم استقلال‌طلبی با ساخت برنامه‌هایی جذاب برای قشر جوان	۹	
۴	بازتاب مبارزه با استکبار و استبداد و سلطه‌ستیزی به صورت شعارگونه	۱۰	
۵	پرداختن اندک به مبحث مبارزه با فتنه مذهبی و طایفه‌ای	۳	
۶	اثرگذاری کم برنامه‌ها برای تشکیل جبهه ضد استکباری	۷	
۷	عدم پرداختن به اتحاد جهان اسلام از طریق اتحاد شیعه و سنی	۴	
۸	ارائه میزگردها و بحث‌هایی در باره ضرورت تقویت محور مقاومت به منظور تامین منافع ملی و حفاظت از استقلال و حاکمیت ملی در عرصه بین‌المللی	۷	راهکارهای تقویت و بهبود بازتاب فرهنگ مقاومت
۹	پخش میزگردهایی با موضوع ضرورت دفاع از سرزمین‌ها و حقوق مسلمانان به منظور حفظ منافع ملی	۱	فرهنگ مقاومت
۱۰	تبیین ضرورت رهاشدن از سلطه قدرت‌های خارجی و حفظ استقلال در برنامه‌های گروه کودک و نوجوان	۱	

ردیف	عنوان مضمون سازمان‌دهنده	فراوانی مضامین پایه مرتبط	مضامینی که از لحاظ محتوایی به هم شبیه هستند
۱۱	تمرکز بر تعامل با دیگر ملت‌ها و دولت‌ها بر اساس عدالت و عزت و فراهم‌سازی بستر توسعه و تعالی مادی و معنوی کشور بر اساس اندیشه‌ی نه شرقی نه غربی در برنامه‌های خبری	۶	۲۹-۸
۱۲	مصاحبه با کارشناسان و تحلیلگران خارجی درباره تبدیل ایران به یک قدرت منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای تاثیرگذار در معادلات منطقه و جهان	۴	
۱۳	ساخت کلیپ و مستند در باره تأثیر سردار سلیمانی بر حرکت‌های رهایی‌بخش در جهان اسلام و خارج از آن	۵	
۱۴	اشاعه ستم‌ستیزی و دفاع از مستضعفان در برابر ستمگران و نفی هرگونه ستمگری و ستم‌کشی از طریق ساخت مستندهای تلویزیونی و نمایش مقاومت امت اسلامی و...	۷	
۱۵	ساخت و پخش سریال‌های تلویزیونی در باره مقاومت اسلامی در منطقه در برابر رژیم صهیونیستی و پیروزی مقاومت	۶	
۱۶	پخش مستندهایی به منظور تبیین نقش جمهوری اسلامی در ایجاد و تقویت روح مبارزه، مقاومت و ایستادگی در ملت‌های جهان برای مبارزه با آمریکا	۲	
۱۷	ایجاد اعتماد به نفس در امت اسلامی برای حرکت به سوی آینده‌ای روشن از طریق ساخت فیلم	۲	

ردیف	عنوان مضمون سازمان دهنده	فراوانی مضامین پایه مرتبط	مضامینی که از لحاظ محتوایی به هم شبیه هستند
۱۸	بیداری ملت‌های ستمدیده جهان و احیای جنبش‌های ضد استکباری	۱	
۱۹	احیای عزت اسلامی و قدرت جهان اسلام و همگرایی در میان کشورهای اسلامی	۱	
۲۰	ساخت مستند در زمینه معرفی مسئله فلسطین به عنوان مهم‌ترین و محوری‌ترین مسئله جهان اسلام	۸	
۲۱	برگزاری مباحث کارشناسی در باره افشای طرح‌های دشمنان برای منحرف کردن مسلمانان از مسائل اصلی	۵	
۲۲	تشریح شبهه باطل دشمنان در بی‌اثر بودن مقاومت از طریق ساخت مستند	۵	
۲۳	ساخت مستند در باره پدیدار شدن نشانه‌های اُفول رژیم صهیونیستی	۴	
۲۴	تشریح پروزی‌های انتفاضه کنونی در سرزمین‌های اشغالی و آینده امیدوارکننده آن	۳	
۲۵	ساخت کلیپ‌هایی با مضمون فداکردن جان برای حفظ ارزش‌ها	۲	
۲۶	ساخت مستند با جذابیت‌های بصری در باره مقاومت رزمندگان در طول هشت سال دفاع مقدس	۱	
۲۷	دعوت از خانواده‌های شهدا و ایشارگر در برنامه‌های گونگون به مناسبت‌های مختلف	۹	
۲۸	ساخت فیلم در مورد مقاومت‌های آزادگان در طول دوران اسارت	۶	

ردیف	عنوان مضمون سازمان‌دهنده	فراوانی مضامین پایه مرتبط	مضامینی که از لحاظ محتوایی به هم شبیه هستند
۲۹	برگزاری مباحث کارشناسی و میزگرد در مورد اهمیت مقاومت و پیروزی‌های رزمندگان در طول هشت سال دفاع مقدس	۷	
۳۰	لزوم عزت نفس بخشیدن به افراد جامعه از طریق پخش برنامه‌هایی در باره تقویت فرهنگ ایثار	۸	
۳۱	ناکامی ایجاد هویت و هدف مشترک در میان افراد جامعه مبتنی بر فرهنگ ایثار	۱	تحلیل فرهنگ ایثار ۳۰-۳۶
۳۲	عدم موفقیت در معرفی فرهنگ ایثار به عنوان عامل همبستگی اجتماعی	۴	
۳۳	عدم توجه به مبحث ایجاد روحیه ظلم‌ستیزی و عدالت‌طلبی در جامعه در سریال‌های تلویزیونی	۶	
۳۴	عدم تبیین مناسب احساس خطر صاحبان سلطه و ظالمان و مخالفان عدالت و قسط برای قشر جوان	۹	
۳۵	توجه اندک به اهمیت ایثار به عنوان عامل استقلال و حفظ تمامیت ارضی کشور در مقابل اجانب و بیگانگان برای قشر جوان	۸	
۳۶	عدم توجه به معرفی ایثار به عنوان عامل ایجاد شور و نشاط و تحرک	۷	
۳۷	ساخت سریال‌ها و فیلم‌هایی در مورد ایثارگری‌ها و رشادت‌های رزمندگان هشت سال دفاع مقدس	۳	
۳۸	ساخت سریال‌هایی در باره ایثارگری‌ها و رشادت‌های مدافعان حرم	۴	تقویت و بهبود بازتاب فرهنگ ایثار

ردیف	عنوان مضمون سازمان دهنده	فراوانی مضامین پایه مرتبط	مضامینی که از لحاظ محتوایی به هم شبیه هستند
۳۹	تشکیل میزگردها و برنامه‌هایی در باره نقش فرهنگ ایثار در تقویت اعتقادات سیاسی، اجتماعی و فرهنگی	۴	۴۷-۳۷
۴۰	بازتاب پررنگ ملاحظات انسانی و انگیزه کمک به همنوع در فیلم‌ها و سریال‌ها	۶	
۴۱	تاکید بیشتر بر مؤلفه‌های فرهنگ ایثار شامل ایمان به خدا، محاسبه نفس، مردم‌داری و... در سریال‌های تلویزیونی	۴	
۴۲	تبیین غیرمستقیم دلایل ترجیح منافع نظام بر منافع شخصی در مستندهای تلویزیونی	۷	
۴۳	توجه به مفهوم استقامت در راه رسیدن به هدف در سریال‌های تلویزیونی	۵	
۴۴	توجه به مقوله ساده‌زیستی در سریال‌های تلویزیونی	۹	
۴۵	بازتاب مفهوم نبود دنیاپرستی در کلیپ‌ها	۷	
۴۶	عدم توجه کافی به ابعاد گوناگون فرهنگ شهادت شامل انسانی‌بودن، اخلاص و ماندگاری و... در سریال‌های تلویزیونی	۵	
۴۷	عدم ساخت سریال در باره زندگینامه شهدای شاخص جنگ تحمیلی	۸	
۴۸	عدم ساخت مستندهای چند قسمتی با اختصاص هر قسمت به یکی از عملیاتهای دفاع مقدس	۷	تحلیل فرهنگ شهادت ۵۱-۴۸
۴۹	عدم توجه کافی به خانواده‌های شهدای مدافع حرم	۶	
۵۰	عدم ساخت مستند در باره زندگینامه شهدای شاخص مدافع حرم	۸	

ردیف	عنوان مضمون سازمان‌دهنده	مضامین پایه مرتبط	مضامینی که از لحاظ محتوایی به هم شبیه هستند
۵۱	عدم توجه کافی به مفهوم شهادت از دیدگاه خداوند متعال برای کودکان و نوجوانان	۹	
۵۲	فرهنگ‌سازی و ارتقاء سطح آگاهی‌ها و باورهای دینی مردم در طول سال از طریق برنامه‌های گوناگون	۷	
۵۳	مصاحبه با صاحب‌نظران و کارشناسان به منظور تبیین مفهوم شهادت از منظر علمی و تخصصی	۳	
۵۴	لزوم تعامل سازنده رسانه ملی با نهادهای دانشگاهی و پژوهشی در حوزه فرهنگ شهادت	۱	
۵۵	استفاده از ایده‌های متخصصان و صاحب‌نظران حوزه دین	۱	
۵۶	معرفی شهداء و ایثارگران بعنوان نمونه‌های راستین برای جوانان	۳	
۵۷	طراحی مسابقات و سرگرمی با مضمون شهادت	۷	
۵۸	اشاعه نمادها و سمبل‌های دفاع مقدس از طریق بکارگیری آنها در بیشتر سریال‌های تلویزیونی	۹	تقویت و بهبود بازتاب فرهنگ شهادت
۵۹	اطلاع‌رسانی کافی در زمینه نمایشگاه‌ها و موزه‌های دفاع مقدس	۵	
۶۰	ساخت سریال‌هایی در باره اعزام قشرهای مختلفی از مردم به ویژه جوانان برای بازدید از مناطق عملیاتی کشور در دوران دفاع مقدس در بیشتر کاروان‌های راهیان نور	۶	۵۲-۶۶
۶۱	دعوت از خانواده شهداء و ایثارگران برای انتقال تجارب و تحکیم پیوندهای دو سویه	۱	

ردیف	عنوان مضمون سازمان دهنده	فراوانی مضامین پایه مرتبط	مضامینی که از لحاظ محتوایی به هم شبیه هستند
۶۲	پوشش جام‌ها و مسابقات ورزشی مهم با نام شهداء، ایثارگران و جانبازان	۱	
۶۳	ایجاد یک سازمان تبلیغاتی کارآمد در مورد دفاع مقدس به شکل متمرکز با برنامه‌ریزی دقیق ساختاری و محتوایی با استفاده از نیروهای فکری، هنری و علمی متعهد	۵	
۶۴	دادن آگاهی و اطلاعات کافی به مردم در زمینه اقدامات و مسئولیت‌های نهادهای مرتبط با امور ایثارگران و شهداء	۴	
۶۵	توجه به کارکردهای فرهنگ شهادت در بستر زمان	۴	
۶۶	نهادینه‌سازی فرهنگ ایثار و شهادت در کودکان از طریق تهیه برنامه‌های مناسب و جذاب برای این گروه سنی	۸	

۵-۱-۱. پاسخ به سوالات کیفی پژوهش

سوال اول: نقاط ضعف تحلیل فرهنگ مقاومت در برنامه‌های رسانه‌ ملی از

دیدگاه شما چیست؟

یافته‌های پژوهش بیانگر آن است که از دیدگاه مصاحبه‌شوندگان، عدم پرداختن به تمایل ملت‌های دیگر برای اسلام‌خواهی از روش ساخت و پخش فیلم‌های مستند، بی‌توجهی به پیوند عمیق فرهنگ مقاومت و صلح‌طلبی، عدم توجه به مفهوم استقلال‌طلبی با ساخت برنامه‌هایی جذاب برای قشر جوان و ... به عنوان مهمترین نقاط ضعف در تحلیل فرهنگ مقاومت در برنامه‌های رسانه ملی به شمار می‌آیند.

سوال دوم: راهکارهای تقویت و بهبود بازتاب فرهنگ مقاومت در

برنامه‌های رسانه ملی چیست؟

مصاحبه‌شوندگان اعتقاد داشتند که ارائه میزگردها و بحث‌هایی در باره ضرورت تقویت محور مقاومت به منظور تامین منافع ملی و حفاظت از استقلال و حاکمیت ملی در عرصه بین‌المللی، پخش میزگردهایی با موضوع ضرورت دفاع از سرزمین‌ها و حقوق مسلمانان به منظور حفظ منافع ملی، تبیین ضرورت رهاشدن از سلطه قدرت‌های خارجی و حفظ استقلال در برنامه‌های گروه کودک و نوجوان و... به عنوان مؤلفه‌هایی هستند که به منظور دستیابی به وضع مطلوب فرهنگ مقاومت در برنامه‌های رسانه ملی می‌بایست مورد توجه قرار گیرند.

سوال سوم: تحلیل فرهنگ ایثار در برنامه‌های رسانه ملی از چه نقاط ضعف و

کمیبودهایی رنج می‌برد؟

از دیدگاه مصاحبه‌شوندگان، لزوم عزت نفس بخشیدن به افراد جامعه از طریق پخش برنامه‌هایی در باره تقویت فرهنگ ایثار، ناکامی ایجاد هویت و هدف مشترک در میان افراد جامعه مبتنی بر فرهنگ ایثار، نبود موفقیت در معرفی فرهنگ ایثار به عنوان عامل همبستگی اجتماعی و... به عنوان عامل ایجاد شور و نشاط و تحرک، به عنوان مهمترین نقاط ضعف در تحلیل فرهنگ ایثار در برنامه‌های رسانه ملی به شمار می‌آیند.

سوال چهارم: به منظور تقویت و بهبود بازتاب فرهنگ ایثار در برنامه‌های

رسانه ملی چه راهکارها و پیشنهاداتی دارید؟

مصاحبه‌شوندگان اعتقاد داشتند که ساخت سریال‌ها و فیلم‌هایی در مورد ایثارگری‌ها و رشادت‌های رزمندگان هشت سال دفاع مقدس، ساخت سریال‌هایی در باره ایثارگری‌ها و رشادت‌های مدافعان حرم و... به عنوان مؤلفه‌هایی هستند که به منظور دستیابی به وضع مطلوب فرهنگ ایثار در برنامه‌های رسانه ملی می‌بایست مورد توجه قرار گیرند.

سوال پنجم: تحلیل فرهنگ شهادت در برنامه‌های رسانه ملی از چه نقاط

ضعف و کمیبودهایی رنج می‌برد؟

از دیدگاه مصاحبه‌شوندگان، نبود توجه کافی به ابعاد گوناگون فرهنگ شهادت

شامل انسانی بودن، اخلاص و ماندگاری و... به عنوان مهمترین نقاط ضعف در تحلیل فرهنگ شهادت در برنامه‌های رسانه ملی به شمار می‌آیند.

سوال ششم: به منظور تقویت و بهبود بازتاب فرهنگ شهادت در برنامه‌های

رسانه ملی چه راهکارها و پیشنهاداتی دارید؟

مصاحبه‌شوندگان اعتقاد داشتند که فرهنگ‌سازی و ارتقاء سطح آگاهی‌ها و باورهای دینی مردم در طول سال از طریق برنامه‌های گوناگون، مصاحبه با صاحب‌نظران و کارشناسان به منظور تبیین مفهوم شهادت از منظر علمی و تخصصی و... به عنوان مؤلفه‌هایی هستند که به منظور دستیابی به وضع مطلوب فرهنگ شهادت در برنامه‌های رسانه ملی می‌بایست مورد توجه قرار گیرند.

۲-۵. یافته‌های کمی پژوهش

۱-۲-۵. پاسخ به سوالات کمی پژوهش

سوال اول: نحوه تحلیل فرهنگ استکبارستیزی در رسانه ملی چگونه است؟
 با توجه به نتایج بدست آمده، آماره خی دو، برابر ۷۱.۹۴۰ با سطح معناداری ۰.۰۰۰۰ است که نشان‌دهنده آن است که تفاوت معناداری میان مؤلفه‌های فرهنگ استکبارستیزی وجود دارد. همچنین با توجه به مقادیر فراوانی و درصد فراوانی، در می‌یابیم که مبارزه با تمام قوا علیه استکبار جهانی، مستضعفین محور مبارزه با استکبار جهانی و مبارزه تا نابودی کامل استکبار جهانی به ترتیب با ۲۳.۴ درصد، ۲۰.۴ درصد و ۱۲.۶ درصد بالاترین درصد و فراوانی را به خود اختصاص داده‌اند.

جدول شماره ۲: نتایج آزمون خی دو جهت بررسی نحوه تحلیل فرهنگ استکبارستیزی

سطح معناداری	درجه آزادی	مقدار آماره
۰.۰۰۰۰	۷	۷۱.۹۴۰

جدول شماره ۳: جدول توصیفی مقایسه فراوانی و درصد فراوانی جهت

بررسی نحوه تحلیل فرهنگ استکبارستیزی

باقیمانده	درصد مورد	فراوانی	فرهنگ استکبارستیزی
-۳.۸	۴۱.۸	۳۸	خوابگاه الهی استکبارستیزی
-۱۱.۸	۴۱.۸	۳۰	سازگار بودن با استکبارستیزی
-۷.۸	۴۱.۸	۳۴	دائمی بودن استکبارستیزی
-۱۷.۸	۴۱.۸	۲۴	اتخاذ راهبرد تهاجمی در مقابله با استکبارستیزی
-۲۱.۸	۴۱.۸	۲۰	مبارزه با استکبار بر اساس تکلیف الهی
۲۶.۳	۴۱.۸	۶۸	مستضعفین محور مبارزه با استکبار جهانی
۳۶.۳	۴۱.۸	۷۸	مبارزه با تمام قوا علیه استکبار جهانی
۳	۴۱.۸	۴۲	مبارزه تا نابودی کامل استکبار جهانی
		۳۳۴	کل

سوال دوم: نحوه تحلیل روحیه جهادی در رسانه ملی چگونه است؟

با توجه به نتایج بدست آمده، میزان آماره خبی دو، برابر ۲۰۷.۴۳۰ با سطح معناداری ۰.۰۰۰ است که نشان دهنده آن است که تفاوت معناداری میان مؤلفه‌های روحیه جهادی وجود دارد. همچنین با توجه به مقادیر فراوانی و درصد فراوانی، در می‌یابیم که ایشار، توکل و اخلاص به ترتیب با ۳۷.۹ درصد، ۲۰.۴ درصد و ۲۳.۰ درصد بالاترین درصد و فراوانی را به خود اختصاص داده‌اند. این یافته منطبق بر نتایج به‌دست آمده توسط طریحی و صمدی (۱۳۹۵) است.

جدول شماره ۴: نتایج آزمون خبی دو جهت بررسی نحوه تحلیل روحیه جهادی

سطح معناداری	درجه آزادی	مقدار آماره
۰.۰۰۰	۵	۲۰۷.۴۳۰

جدول شماره ۵: جدول توصیفی مقایسه فراوانی و درصد فراوانی

جهت بررسی نحوه تحلیل روحیه جهادی

روحیه جهادی	فراوانی	درصد مورد انتظار	باقیمانده
اخلاص	۸۳	۶۷.۵	۱۵.۵
ایثار	۱۵۳	۶۷.۵	۸۵.۵
توکل	۹۳	۶۷.۵	۲۵.۵
خستگی ناپذیری	۱۲	۶۷.۵	-۵۵.۵
استمرار نبود دلبستگی به دنیا	۲۲	۶۷.۵	-۴۵.۵
وحدت در گفتار و رفتار	۴۲	۶۷.۵	۲۵.۵
کل	۴۰۵		

سوال سوم: نحوه تحلیل هویت دینی در رسانه ملی چگونه است؟

نتایج به دست آمده، میزان آماره خبی دو برابر ۴۸.۴۲۹ با سطح معناداری ۰.۰۰۰ است که نشان دهنده آن است که تفاوت معناداری میان مؤلفه‌های هویت دینی وجود دارد. همچنین با توجه به مقادیر فراوانی و درصد فراوانی، در می‌یابیم که مؤلفه‌های عاطفی و شناختی به ترتیب با ۳۴.۶ درصد و ۳۳.۲ درصد بالاترین درصد و فراوانی را به خود اختصاص داده‌اند. این یافته با نتایج به دست آمده توسط کریمی (۱۳۹۵) همسو است.

جدول شماره ۶: نتایج آزمون خبی دو جهت بررسی نحوه تحلیل هویت ملی

مقدار آماره	درجه آزادی	سطح معناداری
۴۸.۴۲۹	۳	۰.۰۰۰

جدول شماره ۷ جدول توصیفی مقایسه فراوانی و درصد

فراوانی جهت بررسی نحوه تحلیل هویت دینی

هویت دینی	فراوانی	درصد مورد انتظار	باقیمانده
شناختی	۹۳	۷۰.۰	۲۳
عاطفی	۹۷	۷۰.۰	۲۷
اجتماعی	۲۴	۷۰.۰	-۴۶
فرهنگی	۶۶	۷۰.۰	-۴
کل	۲۸۰		

سوال چهارم: نحوه تحلیل هویت ملی در رسانه ملی چگونه است؟

نتایج به دست آمده، میزان آماره خی دو برابر ۱۵۲.۰۰۰ با سطح معناداری ۰.۰۰۰ است که نشان دهنده آن است که تفاوت معناداری میان مؤلفه‌های هویت ملی وجود دارد. همچنین با توجه به مقادیر فراوانی و درصد فراوانی، در می‌یابیم که مؤلفه‌های فرهنگی، سیاسی و جغرافیایی به ترتیب با ۴۲.۵ درصد، ۲۷.۵ و ۱۷.۵ درصد بالاترین درصد و فراوانی را به خود اختصاص داده‌اند. این یافته بر نتایج به دست آمده توسط طریحی و صمدی (۱۳۹۵) منطبق است.

جدول شماره ۸: نتایج آزمون خی دو جهت بررسی نحوه تحلیل هویت ملی

مقدار آماره	درجه آزادی	سطح معناداری
۱۵۲.۰۰۰	۴	۰.۰۰۰

جدول شماره ۹: جدول توصیفی مقایسه فراوانی و درصد فراوانی

جهت بررسی نحوه تحلیل هویت ملی

باقیمانده	درصد مورد انتظار	فراوانی	هویت ملی
-۴۰	۶۴	۲۴	جامعه‌ای
-۴۸	۶۴	۱۶	تاریخی
-۸	۶۴	۵۶	جغرافیایی
۷۲	۶۴	۱۳۶	فرهنگی
۲۴	۶۴	۸۸	سیاسی
		۳۲۰	کل

سوال پنجم: نحوه تحلیل ایدئولوژی اسلامی در رسانه ملی چگونه بوده است؟

با توجه به نتایج به دست آمده، میزان آماره خبی دو برابر ۳۰۴.۶۱۷ با سطح معناداری ۰.۰۰۰ است که نشان دهنده آن است که تفاوت معناداری میان مؤلفه‌های ایدئولوژی اسلامی وجود دارد. همچنین با توجه به مقادیر فراوانی و درصد فراوانی، در می‌یابیم که مؤلفه‌های فراگیری دین اسلام، جداناپذیری دین از سیاست و اجرای شریعت در چارچوب نظام امت به ترتیب با ۴۳.۵ درصد، ۲۲.۲ و ۱۹.۴ درصد بالاترین درصد و فراوانی را به خود اختصاص داده‌اند. این یافته‌ها با نتایج به دست آمده از پژوهش‌های (خوان و تاجیک، ۱۳۹۹) و (سلیمانپور و تاجیک، ۱۴۰۰) همسو است.

جدول شماره ۱۰: نتایج آزمون خبی دو جهت بررسی نحوه تحلیل ایدئولوژی اسلامی

مقدار آماره	درجه آزادی	سطح معناداری
۳۰۴.۶۱۷	۵	۰.۰۰۰

جدول شماره ۱۱ جدول توصیفی مقایسه فراوانی و درصد فراوانی

جهت بررسی نحوه تحلیل ایدئولوژی اسلامی

ایدئولوژی اسلامی	فراوانی	درصد مورد	باقیمانده
فراگیری دین اسلام	۱۸۴	۷۰	۱۱۳.۵
جداناپذیری دین از سیاست	۹۴	۷۰	۲۳.۵
تشکیل دولت پیشرفته اسلامی	۱۸	۷۰.۵	-۵۲.۵
اجرای شریعت در چارچوب نظام امت	۸۲	۷۰.۵	۱۱.۵
وحدت مسلمانان	۶	۷۰.۵	-۶۴.۵
غرب عامل عقب ماندگی مسلمانان	۳۹	۷۰.۵	۳۱.۵
کل	۴۲۳		

نتیجه گیری

در عصر دیجیتال شدن رسانه‌ها که دیگر قدرت انتخاب مخاطبان به صدها برابر در مقایسه با تنها دو دهه قبل رسیده است، دیگر نمی‌توان تنها با انحصارات، مخاطبان را حفظ کرد. به همین جهت برای آنکه فرآیند کار رسانه‌ای اثرگذار باشد، باید زمینه و ارزش‌های فرهنگی آن هم در جامعه وجود داشته باشد. برای مثال، در جامعه‌ای که بستر لازم برای ترویج فرهنگ مقاومت، ایثار و شهادت در عمق تاریخ، آئین‌ها و آداب و رسوم جامعه متجلی است، رسانه ملی در صورت هدایت صحیح آن می‌تواند به وسیله‌ای، بسیار تاثیرگذار برای رساندن پیام مقاومت، ایثار و شهادت تبدیل شود. با این وجود، یافته‌های تحقیق حاضر نشان داد که نحوه بازتاب فرهنگ مقاومت در برنامه‌های رسانه ملی با وضع مطلوب فاصله دارد. در این راستا، پیشنهاد می‌شود رسانه ملی با پخش میزگردها و بحث‌هایی در باره ضرورت تقویت محور مقاومت به منظور تامین منافع ملی و حفاظت از استقلال و حاکمیت ملی در عرصه بین‌المللی و همچنین ضرورت دفاع از

سرزمین‌ها و حقوق مسلمانان به منظور حفظ منافع ملی، تبیین ضرورت رهاشدن از سلطه قدرت‌های خارجی و حفظ استقلال در برنامه‌های گروه کودک و نوجوان، مصاحبه با کارشناسان و تحلیلگران خارجی درباره تبدیل ایران به یک قدرت منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای تاثیرگذار در معادلات منطقه و جهان، ساخت کلیپ و مستند در باره تأثیر سردار سلیمانی بر حرکت‌های رهایی‌بخش در جهان اسلام و خارج از آن، دعوت از خانواده‌های شهدا و ایثارگر در برنامه‌های گوناگون به مناسبت‌های گوناگون و... نسبت به بهبود نحوه بازتاب فرهنگ مقاومت در برنامه‌های رسانه ملی مبادرت نماید. علاوه بر این، نتایج به‌دست آمده از پژوهش حاضر بیانگر آن است که نحوه بازتاب فرهنگ ایثار در برنامه‌های رسانه ملی با وضع مطلوب فاصله دارد. در این راستا، پیشنهاد می‌شود رسانه ملی با ساخت سریال‌ها و فیلم‌هایی در مورد ایثارگری‌ها و رشادت‌های رزمندگان هشت سال دفاع مقدس، ساخت سریال‌هایی در باره ایثارگری‌ها و رشادت‌های مدافعان حرم، تشکیل میزگردها و برنامه‌هایی در باره نقش فرهنگ ایثار در تقویت اعتقادات سیاسی، اجتماعی و فرهنگی، بازتاب پررنگ ملاحظات انسانی و انگیزه کمک به هم‌نوع در فیلم‌ها و سریال‌ها، تأکید بیشتر بر مؤلفه‌های فرهنگ ایثار شامل ایمان به خدا، محاسبه نفس، مردم‌داری و... در سریال‌های تلویزیونی، تبیین غیرمستقیم دلایل ترجیح منافع نظام بر منافع شخصی در مستندهای تلویزیونی، توجه به مفهوم استقامت در راه رسیدن به هدف در سریال‌های تلویزیونی، توجه به مقوله ساده‌زیستی در سریال‌های تلویزیونی و بازتاب مفهوم نبود دنیاپرستی در کلیپ‌ها نسبت به بهبود نحوه بازتاب فرهنگ ایثار در برنامه‌های رسانه ملی اقدام کند. همچنین، یافته‌های به‌دست آمده از پژوهش حاضر بیانگر آن است که نحوه بازتاب فرهنگ شهادت در برنامه‌های رسانه ملی با وضع مطلوب فاصله دارد. در این راستا، پیشنهاد می‌شود رسانه ملی با فرهنگ‌سازی و پیشرفت سطح آگاهی‌ها و باورهای دینی مردم در طول سال از طریق برنامه‌های گوناگون، مصاحبه با صاحب‌نظران و کارشناسان به منظور تبیین مفهوم شهادت از منظر علمی و تخصصی، لزوم تعامل سازنده رسانه ملی با نهادهای دانشگاهی

و پژوهشی در حوزه فرهنگ شهادت، استفاده از ایده‌های متخصصان و صاحب‌نظران حوزه دین، معرفی شهداء و ایثارگران به عنوان نمونه‌های راستین برای جوانان، طراحی مسابقات و سرگرمی با مضمون شهادت، اشاعه نمادها و سمبل‌های دفاع مقدس از طریق به‌کارگیری آنها در بیشتر سریال‌های تلویزیونی نسبت به بهبود نحوه بازتاب فرهنگ شهادت در برنامه‌های رسانه ملی اقدام کند.

فهرست منابع

* قرآن کریم

۱. اخوان، محمدجواد؛ تاجیک، هادی. (۱۳۹۹). بررسی مبانی نظری هسته‌های مقاومت اسلامی در گفتمان انقلاب اسلامی، فصلنامه علمی پژوهشنامه انقلاب اسلامی، ۱۰ (۳۵)، صص ۴۳-۵۷.
۲. اطهری سیدحسین؛ عباسی شاهکوه، مهدی. (۱۳۹۳). «کنشگر» و «کنش پذیر» در بیداری اسلامی: از منظر گفتمان امام خمینی. دوفصلنامه مطالعات بیداری اسلامی، ۳ (۶)، صص ۹-۳۴.
۳. پایگاه اطلاع رسانی حوزه تاریخ انتشار ۱۳۹۹.۳.۹ منبع defapress.ir.
۴. جعفری، رضا؛ آقاحسینی، محسن و علی حسینی، علی. (۱۳۹۵). گفتمان انقلاب اسلامی ایران و الزامات اشاعه ارزش‌های آن در عصر جهانی شدن بر اساس نظریه گفتمان لاکلا و موفه. فصلنامه مطالعات راهبردی سیاست‌گذاری عمومی، ۶ (۲۰)، صص ۸۵-۱۱۰.
۵. سلیمانپور، بیژن؛ صالحی، پژمان. (۱۴۰۰). ابعاد و مؤلفه‌های تعلیم و تربیت اسلامی در گفتمان انقلاب اسلامی بر اساس سیره علوی. تهران: دومین همایش ملی تحلیل گفتمان انقلاب اسلامی مبتنی بر بیانیه گام دوم.
۶. سلیمی، اصغر. (۱۳۸۳). گفتمان در اندیشه فوکو. کیهان فرهنگی، ش ۲۱۹، صص ۵۰-۵۵.
۷. طریحی، ناصر؛ صمدی، مهران. (۱۳۹۵). مطالعه رابطه بین میزان مصرف رسانه‌ای نسل جوان و نگرش آنان به فرهنگ ایثار و شهادت. مطالعات جامعه‌شناسی، ۹ (۳۲)، صص ۵۳-۷۲.
۸. عضدانلو، حمید. (۱۳۷۵). درآمدی بر «گفتمان» یا گفتمانی درباره «گفتمان». اطلاعات سیاسی و اقتصادی، شماره ۱۰۳-۱۰۴، صص ۴۷-۵۲.
۹. رجبی، هادی؛ اسدی، حیدر. (۱۳۹۶). نقش فرهنگ مقاومت در امنیت داخلی جمهوری اسلامی ایران. مجله سیاست، ش ۱۶، صص ۸۷-۱۰۴.
۱۰. کردنائیج، اسداله؛ خلیلی پالندی، فرشته. (۱۳۹۷). تأثیر فرهنگ ایثار و شهادت بر سرمایه اجتماعی با میانجی‌گری باورهای دینی. مدیریت اسلامی، ۲۶ (۳)، صص ۳۷-۵۸.

۱۱. کریمی، فاطمه. (۱۳۹۵). تحلیلی بر چگونگی کارکرد رسانه ملی جهت معرفی شهدا به جوانان و گسترش فرهنگ ایثار و شهادت (مطالعه موردی: دانشجویان دانشگاه‌های آزاد استان گلستان). علی‌آباد کتول: اولین کنفرانس ملی از ایثار تا شهادت. دانشگاه آزاد اسلامی واحد علی‌آباد کتول.
۱۲. گیوریان، حسن؛ ذاکری، معصومه. (۱۳۹۲). نقش رسانه‌ها بر فرهنگ‌سازی. مطالعات رسانه‌ای، ۸(۲۰)، صص ۱-۱۲.
۱۳. معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در قرارگاه ثارالله. (۱۳۷۸). تهران.
14. Arbon, J. J., Kern, J. M., Morris-Drake, A., & Radford, A. N. (2020). Context-dependent contributions to sentinel behaviour: audience, satiation and danger effects. *Animal Behaviour*, 165, pp. 143-152.
15. Kumar, A., & Kumra, R. (2021). Television viewing and conspicuous consumption of households: evidence from India. *Journal of Consumer Marketing*, 38(3), pp. 272-281
16. Melhem, S., & Punyanunt-Carter, N. M. (2019). Using cultivation theory to understand American college students' perceptions of Arabs in the media. *Journal of Muslim Minority Affairs*, 39(2), pp. 259-271.
17. Nicolaou, C. (2021). Media Trends and Prospects in Educational Activities and Techniques for Online Learning and Teaching through Television Content: Technological and Digital Socio-Cultural Environment, Generations, and Audiovisual Media Communications in Education. *Education Sciences*, 11(11), p. 685.
18. Pollock, W., Tapia, N. D., & Sibila, D. (2022). Cultivation theory: The impact of crime media's portrayal of race on the desire to become a US police officer. *International Journal of Police Science & Management*, 24(1), pp. 42-52.

References

* Holy Quran

1. Akhawan, M. J., & Tajik, H. (1399 AP). Investigating the theoretical foundations of Islamic resistance cores in the discourse of the Islamic Revolution. *Islamic Revolution*, 10(35), pp. 43-57. [In Persian]
2. Arbon, J. J., Kern, J. M., Morris-Drake, A., & Radford, A. N. (2020). Context-dependent contributions to sentinel behaviour: audience, satiation and danger effects. *Animal Behaviour*, (165), pp. 143-152.
3. Athari, H., & Abbasi Shahkoh, M. (1393 AP). "Active" and "responsive" in Islamic awakening: from the perspective of Imam Khomeini's speech. *Islamic Awakening Studies*, 3(6), pp. 34-9. [In Persian]
4. Azdanlu, H. (1375 AP). An introduction to "discourse" or a discourse about "discourse". *Political and Economic Information*, (103-104), pp. 47-52.
5. Givarian, H., & Zakeri, M. (1392 AP). The role of media on culture. *Media Studies*, 8(20), pp. 1-12. [In Persian]
6. Jafari, R., AqaHosseini, M., & Ali Hosseini, A. (1395 AP). The discourse of Iran's Islamic revolution and the requirements of spreading its values in the era of globalization based on the discourse theory of Lacla and Mouffe. *Strategic Public Policy Studies*, 6(20), pp. 85-110. [In Persian]
7. Karimi, F. (1395 AP). An analysis of how the national media works to introduce martyrs to young people and spread the culture of sacrifice and martyrdom (case study: students of Azad universities in Golestan province). *The first national conference from sacrifice to martyrdom*. Islamic Azad University, Aliabad Katul branch. [In Persian]
8. Kumar, A., & Kumra, R. (2021). Television viewing and conspicuous consumption of households: evidence from India. *Journal of Consumer Marketing*, 38(3), pp. 272-281.
9. Kurdnaeij, A., & Khalili Palandi, F. (1397 AP). The effect of the culture of sacrifice and martyrdom on social capital with the mediation of religious beliefs. *Islamic Management*, 26(3), pp. 37-58. [In Persian]

10. Melhem, S., & Punyanunt-Carter, N. M. (2019). Using cultivation theory to understand American college students' perceptions of Arabs in the media. *Journal of Muslim Minority Affairs*, 39(2), pp. 259-271.
11. Nicolaou, C. (2021). Media Trends and Prospects in Educational Activities and Techniques for Online Learning and Teaching through Television Content: Technological and Digital Socio-Cultural Environment, Generations, and Audiovisual Media Communications in Education. *Education Sciences*, 11(11), p. 685.
12. Pollock, W., Tapia, N. D., & Sibila, D. (2022). Cultivation theory: The impact of crime media's portrayal of race on the desire to become a US police officer. *International Journal of Police Science & Management*, 24(1), pp. 42-52.
13. Rajabi, H., & Asadi, H. (1396 AP). The role of the culture of resistance in the internal security of the Islamic Republic of Iran. *Policy Journal*, (16), pp. 87-104. [In Persian]
14. Salimi, A. (1383 AP). Discourse in Foucault's thought. *Cultural Cosmos*, (219), pp. 50-55. [In Persian]
15. Soleimanpur, B., & Salehi, P. (1400 AP). *The dimensions and components of Islamic education and training in the discourse of the Islamic revolution based on the Alevi way of life*. Tehran: The second national conference on the analysis of the discourse of the Islamic revolution based on the statement of the second step. [In Persian]
16. Tarihi, N., & Samadi, M. (1395 AP). Studying the relationship between the amount of media consumption of the young generation and their attitude towards the culture of sacrifice and martyrdom. *Sociological Studies*, 9(32), pp. 53-72. [In Persian]
17. Political deputy representative of Wali Faqih in Tharullah camp. (1378 AP). Tehran
18. Field information database, publication date, 3/9/2019, Retrieved from: defapress.ir. [In Persian]